

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS – MIXTEC

DEFERRED ACTION FOR WORKERS IN LABOR DISPUTES

Naxa nika’an nā vechiñu Department of Homeland Security (DHS), vechiñu naní “migración,” xá’á nā yuví nā sáchiñu?

Tu íyo kuachi nū sáchiñu iin nā yuví, ra ntúkuijn-nā xá’á-ñā, ra kuvi ntukú-nā iin tutu va’a xí’in nā vechiñu DHS ra saá kuvi kachiñu-nā xí’in tutu va’a ra tává-nā-nā. Tutu va’a ikán kúú iin tutu vvi kuiya va. Xí’in tutu xaá yó’o, kuvi ntukú nā sáchiñu kuachi átu mií nā xitō’o-nā kúntiva’a-nā xí’in-nā ra iinka kuvi chintieé tá’an nā vechiñu xí’in mií nā sáchiñu.

Naxa kuvi chintieé tá’an-nā nā yuví?

Xí’in tutu yó’o, taxi-nā vvi kuiya ra kökuvi tavá-nā nā yuví tixin vvi kuiya ikán. Kúni kachi ñā tává-nā nā yuví xí’in tutu yó’o tixin vvi kuiya chi íyo iin tutu va’a-nā. Mií nā xí’in tutu yó’o kuvi ntukú-nā iin tutu xí’in-ñā kuvi kachiñu-nā tu xíniñú’u-nā kachiñu-nā chi kōo xū’un-nā. Tu kuée va nti’i kuachi, ra saá kuvi ntukú nā yuví vvi ka kuiya. Xíniñú’u kachiñu tá’an vvi vechiñu. Mií vvi vechiñu kúú iin vechiñu tá tū’un ve’e nū chintieé tá’an-nā xí’in nā sáchiñu, ra átu iin vechiñu estado á iin vechiñu ñuu á iin vechiñu federal kúú-ñā. Iinka vechiñu kúú vechiñu DHS, ra mií DHS kúú vechiñu nū sákusuvi-nā nā yuví tū’un nā vechiñu xá’á tutu va’a. Mií nā vechiñu nū chintieé tá’an-nā xí’in nā sáchiñu kúú nā vechiñu ñā xíniñú’u ntukú tutu va’a yó’o chi xíniñú’u-nā ka’an-nā xí’in nā DHS ñā ná kuntaa ini-nā ñā íyo nā sáchiñu nā süvi ciudadano kúú-nā ra átu iyū’u-nā ra va’a ka taxi-nā tutu va’a nta’á-nā ra saá kuvi ntukú-nā kuachi xá’á nā xitō’o-nā. Ra saá, tiaa nā vechiñu iin tutu, ñā naní “Statement of Interest” ra chinta’á-nā tutu ikán nū nā vechiñu DHS ra ná kuntaa ini-nā naxa ntó’o nā sáchiñu ra yoo kúú nā sáchiñu ra saá mií nā sáchiñu ikán kuvi ntukú-nā tutu va’a yó’o.

Yoo kúú nā kuvi ntukú tutu va’a yó’o?

Xina xíniñú’u nā vechiñu ntukú-nā kuachi xá’á iin nā xitō’o nū sáchiñu nā yuví (ra átu yachi sáchiñu-nā xí’in xitō’o ikán) ra mií nā vechiñu xíniñú’u-nā tiaa-nā iin tutu xá’á nā sáchiñu ra chinta’á-nā tutu ikán nū nā vechiñu DHS ra saá kuvi ntukú-nā tutu va’a yó’o.

Koo iinka ña'a kuni na vechiñu DHS. Iin ntaɗ xiniñu'u na sachiñu kuu iin na sachiñu ntuku kuachi xa'a na xit'o. Ta kuu nti'i na sachiñu, na koo tutu va'a, kuvi ntuku tutu yo'o - tu xa iyo kuachi-na x'in na DHS ta tu'un xa kuni-na tava-na-na, ra kuvi ntuku-na tutu yo'o ra sa'a tu na koo kuachi x'in na DHS. Ta kuu nti'i na sachiñu kuvi ntuku-na tutu va'a yo'o. Ra na kuntaɗ ini-yo ña mi'i na vechiñu DHS kuu na kuvi taxi-na tutu va'a ra atu kuni-na ra atu kokuni-na ra tu kokuni-na taxi-na tutu va'a yo'o, ra koo tatan.

Ntaa ke kuu ña ntukujin na sachiñu?

Ta ka'an-ntu xa'a ña yo'o, ka'an-ntu xa'a iin a ku'a na sachiñu x'in iin xit'o ra ta ntuku-na kuachi chi mi'i na xit'o kokuni-na kantixa-na tu'un na vechiñu, ra sa'a ntuku-na kuachi x'in iin ve'e nuu chintiee ta'an-na x'in na sachiñu. Ta tu'un tu iyo iin na xit'o ra kokuni-na cha'vi va'a-na xu'un xa'a ku'a ora sachiñu na yuvi atu iinka kokuni-na taxi-na ntakintiee na sachiñu atu iinka kuni-na kachiñu na sachiñu ku'a ora ra lo'o va cha'vi-na ra atu iinka taxi-na vante a tie'e xini xiniñu'u na yuvi, ra sa'a mi'i na sachiñu kuvi ntuku-na kuachi x'in iin ve'e nuu chintiee ta'an-na x'in na sachiñu. Tu kantixa-un ña va'a kuu na xit'o nuu sachiñu-un chi kokantixa-na tu'un na vechiñu, ra na ka'an-un x'in iin ve'e nuu-un ta tu'un iin ve'e nuu chintiee ta'an-na x'in na sachiñu.

Atu xa iyo kuachi nuu sachiñu-i?

Tu xa ntuku-un kuachi xa'a na xit'o, ra kuman'i chinta'a na chintiee ta'an-na x'in-un iin tutu nuu na vechiñu DHS, ra na ka'an-un x'in na yuvi na chintiee ta'an x'in na sachiñu ra iinka kuvi ka'an-un x'in iin ve'e nuu intichi-na xa'a na ntavi ra sa'a kuvi chintiee ta'an-na x'in-un.

Naxa chintiee ta'an na ve'e x'in na sachiñu, ña na ntaki'in-na ntiayu kintoo-na yo'o?

Iin ve'e nuu sakusuvi-na na xit'o ña na kantixa-na tu'un na vechiñu xa'a ntiayu iyo na sachiñu, ta tu'un vechiñu nan'i Department of Labor a iinka ve'e a vechiñu kuu ve'e xiniñu'u chinta'a tutu nuu vechiñu DHS. Mi'i tutu ikan xiniñu'u ka'an xa'a ve'e a vechiñu ña xito ntoso kuachi na xit'o ra iinka xiniñu'u-ña ka'an-ña kivi na xit'o. Mi'i tutu ikan xiniñu'u ka'an-ña ña mi'i na sachiñu xiyo ikan xiniñu'u-na kintoo-na yo'o ra sa'a kuvi chintiee ta'an-na x'in na vechiñu ña na ntuku-na kuachi xa'a na xit'o. Atu na ve'e a na vechiñu taxi-na tutu tu kontuku na sachiñu iin tutu - na sachiñu a na chintiee ta'an x'in-na xiniñu'u-na ntuku-na tutu chi atu iy'u na sachiñu ra atu xiniñu'u-na kintoo-na yo'o ra sa'a kuvi ntuku na vechiñu kuachi xa'a na xit'o va'a.

Na kuntaɗ ini-un, ra tu ntuku na vechiñu kuachi xa'a iin xit'o nuu sava'a-na ve'e chi konicha'vi-na na sachiñu x'in-na xa'a ora ku'a ntaɗ yo'o junio 2020 ntaɗ yo'o julio 2022, ra sa'a iin ntaɗ mi'i na sachiñu yo'o ikan kuu na kuvi ntuku tutu va'a. Tutu tiaa-na vechiñu ka'an kivi na sachiñu.

Naxa ntuku na sachiñu tutu ña na tava-na-na ra iinka tutu taxi ntiayu kachiñu-na?

Na sachiñu, na xa'a ka'an tutu yo'o, kuvi ntuku-na tutu va'a ña uvi kuiya, iin ña kuu ña tava-na-na tixin uvi kuiya ra iinka ña kuu iin tutu lo'o taxi ntiayu kachiñu-na. Na yuvi ikan kuniñu'u-na ntuku-na-ña x'in vechiñu nan'i USCIS ra kuvi ntaki'in-na uvi tutu mi'i ki'i ikan. Nu'u tutu internet ña yo'o kuvi ka'vi-un xa'a tutu kuniñu'u chinta'a na

yuví tu ntukú-na tutu va'a. Ná kuntaa ini-ún ña kuvi ntukú iin na yuví ña ná kintoo-na yó'o ra köxíniñú'u-na cha'vi-na xa'á-ña, ra tu ntukú-na tutu taxi ntiáyu kachiñu-na, ra ná cha'vi-na \$410 xa'á-ña, ra iinka kuvi ntukú-na ña ná lo'o va cha'vi-na.

Ntáa nuú chinta'á-yu tutu tu ntukú-yu tutu va'a yó'o?

Ná chinta'á-ún tutu nuú ve'e yó'o:

USCIS
Attn: Deferred Action
10 Application Way
Montclair, CA 91763-1350

Á kuvi ntukú tuku na yuví tutu va'a yó'o?

Átu saá kuu-ña, ra kumaní kuntaa ini-ntu. Tu kuée va xa'ntia-na chiñu xa'á kuachi na xitõ'o, ra átu kuvi ntukú tutu va'a na sachiñu ra mií na USCIS könika'an-na xa'á-ña. Tu chikaa ini-na xa'á-ña, ra tiaa-ntu iinka tutu xa'á-ña ña ná kuntaa ini na yuví.

Xí'in tutu va'a yó'o, á kuvi ntukú na yuví tutu naní residencia?

U'un, xí'in tutu yó'o iin ntaa kuvi kintoo na yuví iin too lo'o yó'o Estados Unidos.

Á iyo kúu-ña ntukú na yuví tutu va'a yó'o chi átu kuvi tavá-na-na?

Tu koo kuachi-ún xí'in na vechiñu DHS ra könintukú-na tavá-na yó'o, ra átu ntukú-ún tutu yó'o, ra saá kuntaa ini na vechiñu DHS ña yó'o iyo-ún, ra tu kuntaa ini-na saá ra átu iyo kúu-ña chi kuvi tavá-na yó'o. Mií tutu sákutú na yuví ña ná ntukú-na tutu va'a yó'o kúu tutu s'e'e ra tu koo iinka presidente kuiya vaxi ra átu vä'a kuu-ra ra kuvi ntukú-ra tavá-ra na yuví. Iinka kúu-na tu nixiyo kuachi-ún nuú na póli ra xina ka'an-ún xí'in iin na íntichi xa'á na yuví tá tu'un iin abogado na chintieé tá'an xí'in na koo tutu va'a, ra saá kuvi chintieé tá'an-na xí'in-ún ná kuntaa va'a ini-ún xa'á-ña. Mií na vechiñu DHS xa nika'an-na xa'á na yuví átu iyo kuachi-na nuú na póli ra kuvi ntukú-na tutu va'a yó'o ra tu nixiyo kuachi nuú na póli ra átu iyo kúu-ña chi kuvi tavá-na-na

Tu kúni ka'vi-ún iinka tutu xa'á tutu va'a ña yó'o ra kuvi ka'vi-ún tutu yó'o ña tiaa na ve'e NILC xí'in iinka tutu tiaa mií na DHS.

Ná kuntaa ini-ún ña yánká kúu tutu va'a xaá ra kúni-ntu kuntaa ini na yuví ra ntakani-ntu na yuví xa'á-ña. Tu iyo tu'un kúni-ún ntakatú'un-ún xí'in-ntu xa'á tutu yó'o, ra ná ka'an-ún xí'in Ann Garcia agarcia@nipnlg.org á xí'in iinka Jessie Hahn DAforWorkers@nilc.org.